

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

01 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Guzun Ion, Cobzac Elena, Burduh Victor, Craiu Nicolae,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți Lisnic Elena, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 februarie 2021, în cauza penală în privința lui

Izbaș Alexandr Xxxxx, născut la xxxx, originar și domiciliat în mun. Xxxxx, str. Xxxxx, ap. xxxx.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond: 31.10.2017 – 30.07.2018;

Instanța de apel: 21.08.2018 – 27.11.2019;

04.12.2020 – 23.02.2021;

Instanța de recurs: 26.02.2020 – 27.10.2020;

04.05.2021 – 01.11.2021.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Drochia sediul Rîscani din 30 iulie 2018, Izbaș Alexandr a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 27, art. 190 alin. (2) lit. c), d) Cod penal și în baza acestei Legi, i-a fost stabilită acestuia pedeapsa în formă de amendă în mărime de 900 (nouă sute) unități convenționale ce constituie 45000,00 (patruzeci și cinci mii, 00) lei, cu privarea de dreptul de a exercita activități în jurisprudență pe un termen de 3 (trei) ani.

A fost respinsă ca neîntemeiată, solicitarea procurorului privind încasarea de la Izbaș Alexandr în beneficiul statului suma de 189,46 (una sută optzeci și nouă, 46) lei în calitate de cheltuieli judiciare.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

2. În sentință, prima instanță a constatat că: Izbaș Alexandr activând în calitate de jurist la AEÎ „Supercredit” cu sediul amplasat în orașul Rîșcani, str. Independenței, 37/3, din interes material, urmărind scopul de a însuși ilegal bani, a întocmit un plan criminal, care urma să creeze aparența respectării de

către el a prevederilor legale, după care în anul 2014, acționând intenționat, contrar obligațiilor sale de serviciu, având acces liber la blanchetele cu semnătura administratorului, Eugenia Pleșca și ștampila AEÎ „Supercredit”, a confecționat contractul de împrumut nr. xxxx din 22 ianuarie 2014 fals, în baza căruia i-a împrumutat cet. Victor Rusu suma de 19000 lei.

Necătând la faptul că, cet. Victor Rusu până la finele anului 2014 i-a restituit suma de bani împrumutată, Izbaș Alexandr i-a întocmit și i-a remis în adresa ultimului o pretenție, privind restituirea unei pretinse datorii acumulate, în sumă de 22800 lei, astfel urmând să-i cauzeze un prejudiciul material considerabil, însă din cauze independente de voința sa nu și-a dus intențiile până la sfârșit, din motiv că, a fost sesizat organul de drept.

3. *Sentința a fost atacată cu apel* de către inculpatul Izbaș Alexandr prin care a solicitat admiterea apelului din motivele invocate.

3.1 *În motivarea temeiniciei apelului inculpatul a declarat:*

- consideră sentința ilegală, la caz nu este constatată existența faptei infracțiunii, fapta nu este săvârșită de inculpat, iar faptele ce i se încredințază inculpatului nu întrunesc elemente infracțiunii;

- pretenția și contractul de împrumut nu indică nici un beneficiu pentru apelant;

- este pusă la îndoială constatarea instanței expusă în sentință privind circumstanțele cauzei de învinuire a apelantului deduse din declarațiile martorului Rusu V. precum că la finele anului 2014 i-a restituit suma de bani împrumutată lui, ori acestea nu au nici un suport probant;

- prevederile Codului civil sunt pertinente și prevăd că confirmarea acordării unui împrumut se face în formă scrisă, iar nerespectarea acestei forme lipsește părțile de dreptul de a solicita proba cu martori pentru confirmarea valabilității contractului;

- necătând la faptul că în sentința contestată nu sunt probe precum că inculpatul a acordat o sumă de bani lui Rusu V. și nici că a primit Rusu V. careva bani, instanța se contrazice în motivare, fiind indicat că au fost restituiți banii în anul 2014, pe când Rusu V. declară că i-a restituit în anul 2015;

- nu este sens în acordarea sumei prin AEÎ „Supercredit”, dar nu personal;

- în motivarea sentinței s-a indicat că inculpatul a acționat contrar obligațiilor de serviciu, fără a le specifica. A susținut, că nu a fost angajat al AEÎ „Supercredit”;

- lipsește suportul probatoriu care ar confirma că el a întocmit și remis în adresa lui Rusu V. pretenția, mai mult ca atât, că aceasta este semnată și ștampilată de AEÎ „Supercredit”;

- consideră, că este inacceptabil condamnarea lui în situația când n-a

întocmit contractul de împrumut și pretenția, or, administratorul AEÎ „Supercredit” a confirmat semnătura din pretenție și contractul de împrumut;

- în acțiunile lui nu sunt elementele infracțiunii și nu sunt probe în acest sens;

- pretenția și contractul de împrumut nu pot fi identificate ca înscrisuri care confirmă dreptul asupra careva bunuri;

- n-a manifestat înșelăciune sau abuz de încredere, că lipsesc acțiuni care ar confirma tentativa de dobândire ilicită a bunurilor altei persoane și că lipsesc probe.

- Rusu V. nu a avut nici o intenție de a transmite careva bunuri, în mod special sub influența înșelăciunii.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 noiembrie 2019, apelul inculpatului Izbaș Alexandr a fost admis din alte motive decât cele declarate, casată parțial sentința, în latura penală și a pedepsei, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Izbaș Alexandr a fost considerat condamnat pe art. 27, 190 alin.(2) lit. d) Cod penal, și aplicată acestuia pedeapsa penală sub formă de amendă în mărime de 900 unități convenționale (18000 lei) și privarea de dreptul de a exercita activități în jurisprudență pe un termen de 3 (trei) ani.

În rest, dispozițiile sentinței au fost menținute.

4.1. În motivarea soluției, instanța de apel a menționat că, deși inculpatul Izbaș Alexandr n-a recunoscut vina, vinovăția acestuia se confirmă prin probele administrate de organul de urmărire penală, cercetate în prima instanță și suplimentar în instanța de apel.

Prima instanță corect a apreciat critic declarațiile inculpatului Izbaș Alexandr, considerând că sunt o metodă de evitare a răspunderii penale.

Prima instanță și-a motivat soluția sa prin ansamblul de probe cercetate în cadrul ședinței de judecată și a considerat, că vinovăția lui Izbaș Alexandr a fost dovedită integral, soluție susținută de instanța de apel.

Dar, după pronunțarea sentinței în cauză, legislatorul a operat modificări la art.190 Cod penal prin Legea nr.179 din 26.07.2018 în vigoare de la 17.08.2018, care influențează esențial aceste categorii de infracțiuni și situația inculpaților.

La momentul examinării apelului, art.190 alin.(1) și (2) Cod penal are următorul conținut: (1) Escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului

juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile, se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 3 ani. (2) Escrocheria săvârșită: b) de două sau mai multe persoane; d) cu folosirea situației de serviciu se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 6 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 3 ani.

Astfel, potrivit noilor prevederi ale art.190 alin.(1) Cod penal, se consideră infracțiune de escrocherie - *„dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile”*, totodată fiind abrogat indicele calificativ prevăzut de art.190 alin.(2) lit. c) Cod penal - *„cu cauzarea de daune în proporții considerabile”*.

Având în vedere cele stabilite mai sus și anume că, litera c) de la alin.(2) a art.190 Cod penal a fost exclusă din dispoziția acestui articol, instanța d apel a considerat necesar că litera c) urmează a fi exclusă și din învinuirea adusă inculpatului Izbaș Alexandr pe art.190 Cod penal, deoarece potrivit art.10 alin.(1) Cod penal, legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective pînă la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale.

Instanța de apel a considerat necesar de a casa sentința în latura penală, ținând cont de dispozițiile din art.10 alin.(1) Cod penal, care-i în favoarea inculpatului.

Pe cale de consecință, instanța de apel a invocat, că din conținutul noilor modificări ale art.190 Cod penal, rezultă că legislatorul a concretizat acțiunile și consecințele prejudiciabile prin care se comite infracțiunea de escrocherie *„dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau mai multor persoane care a cauzat daune considerabile”*, mai mult, legislatorul a adoptat un concept mai concret a metodelor prin care se comite dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, în cazul de escrocherie și anume: a) prin inducerea în eroare a uneia sau mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei

fapte mincinoase; b) prin inducerea în eroare a unei sau mai multor persoane prin prezentarea ca mincinoasă a unei fapte adevărate.

Instanța de apel a subliniat faptul, că prin modificările legislative operate în conținutul art.190 Cod penal, nu s-au de criminalizat acțiunile inculpatului Izbaș Alexandr, legislatorul nu a schimbat conceptul de escrocherie sau conținutul ei, dar ținând cont de jurisprudența CtEDO, recomandările naționale și internaționale, precum și de Hotărârile Curții Constituționale a RM privitor la claritatea și previzibilitatea normei penale, instanța de apel a considerat necesar de a înlocui sintagmele pre generale, utilizate anterior - „înșelăciunea și abuzul de încredere”, cu fapte prejudiciabile, metode și mijloace de comitere a escrocheriei mai concrete, mai clare.

Instanța de apel a conchis, că acțiunile inculpatului Izbaș Alexandr urmează a fi menținute în baza art.27, 190 alin.(2) lit. d) Cod penal, după indicii calificativi „escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane, cu încheierea actului juridic anulabil determinată de comportamentul viclean care a produs daune considerabile, comisă cu folosirea situației de serviciu”, fiind constatat că inculpatul Izbaș Alexandr prin comportament viclean l-a indus în eroare pe Rusu V. și în realitate a avut intenția de a însuși mijloacele bănești, cu cauzarea ulterioară de daune considerabile care n-a fost realizată din motive independente de voința lui și de a exclude litera c) din învinuirea adusă lui Izbaș Alexandr pe art.190 alin.(2) Cod penal, cu menținerea calificării faptei pe art.27, 190 alin. (2) lit. d) Cod penal.

În concluzie, instanța de apel a considerat, că Izbaș Alexandr a comis infracțiune prevăzută de art.27,190 alin.(2) lit. d) Cod penal - tentativa de escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane, cu încheierea actului juridic anulabil determinată de comportamentul viclean care a produs daune considerabile, comisă cu folosirea situației de serviciu.

Inculpatul Izbaș Alexandr nu și-a dus până la capăt intențiile sale, deoarece Rusu V. s-a prezentat la AEÎ „Supercredit”, unde a aflat că nu are nici o datorie, iar mai târziu s-a adresat la organele de drept.

În partea pedepsei penale, instanța de apel a considerat că prima instanță la aplicarea pedepsei lui Izbaș Alexandr a dat deplină eficiență art.2, 7, 61, 75 Cod penal și circumstanțelor cauzei penale, de aceea pedeapsa sub formă de 900 unități convenționale a fost menținută în baza calificării prevăzute la art.27,190 alin.(2) lit. d) Cod penal. De asemenea și pedeapsa complementară de privarea de dreptul de a exercita activități de jurisprudență pe un termen de 3 ani v-a fi una echitabilă, rațională și proporțională faptei săvârșite.

Totodată, instanța de apel a considerat că la calcularea celor 900 unități convenționale necesită a fi luată în considerație unitatea convențională de amendă de 20 lei, care era în vigoare la momentul comiterii infracțiunii.

Cu referire la apelul inculpatului, instanța de apel l-a considerat neîntemeiat.

Probele administrate în cadrul urmăririi penale, prezentate și cercetate în ședința de judecată în fond, susținute de acuzare în instanța de apel, confirmă cert și fără careva dubii rezonabile, că Izbaș Alexandru a comis infracțiunea prevăzută de art.27, art.190 alin.(2) lit. d) Cod penal, pentru care necesită a-i fi stabilită pedeapsa penală, fapt ce-i contrar alegațiilor inculpatului din apel.

Perfectarea contractului de împrumut și ulterioarei pretenții, indica la intenția lui Izbaș Alexandr de a obține un beneficiu bănesc. Primind de la Rusu V. suma de 19500 lei fără întocmirea a careva documente, Izbaș Alexandr intenționa să mai primească suma de 22800 lei pentru presupusele restanțe și penalități sub pretextul existenței contractului de împrumut cu condițiile stipulate, dar acesta n-a luat în calcul, că Rusu V. se v-a adresa la asociație și la organele de drept, unde v-a deconspira activitatea infracțională.

Prima instanță a stabilit cert, că Rusu V. i-a restituit lui Izbaș Alexandr suma de 19500 lei, ce se confirmă prin declarațiile acestuia. Faptul că s-a admis în sentință o greșeală tehnică referitor la an, nu schimbă situația, or, declarațiile lui Rusu V. cuprinde timpul restituirii banilor, din care se poate face o concluzie de fapt.

În cazul dat, Izbaș Alexandr a acționat cu intenție infracțională, întocmind un contract de împrumut fictiv și pretinzând bani în baza lui, ducându-l în eroare pe Rusu V. referitor la aspectele lui legale, de aceia prevederile Codului civil nu sunt relevante speței date.

Izbaș Alexandr indică că lipsesc probe, dar la urmărirea penală acesta s-a împăcat cu Rusu V. și a solicitat încetarea procesului penal, acceptând situația de fapt stabilită de organul de urmărire penală. Sensul și logica ca inculpatul să-i acorde lui Rusu V. prin asociație împrumutul dar nu personal, a fost de a pretinde de la acesta restanța și penalitățile prin intermediul documentelor.

Prin contractele de asistență juridică, Izbaș Alexandr acorda asistența juridică AEÎ „Supercredit” în legătură cu contractele de credit și restituirea lor, dar el și-a depășit aceste atribuții și a întocmit actele fictive indicate în învinuire cu scopul de a obține beneficii bănești.

Directorul AEÎ „Supercredit” Pleșca E. a indicat cert, că-i semna lui Izbaș Alexandr blanchete de contracte, iar mai apoi acesta le perfecta.

De asemenea a mai indicat, că Izbaș Alexandr a avut acces liber la ștampilă când perfecta documentele.

Izbaș Alexandr a întocmit și folosit contractul și pretenția cu semnăturile

directorului și ștampila asociației ca să fie mai convingător în fața lui Rusu V. pentru a-l determina să-i dea banii solicitați, dar nu s-a așteptat că acesta se va opune și va cerceta pretențiile date prin vizite la asociație și organele de drept, unde va stabili adevăratele circumstanțe.

Directorul AEÎ „Supercredit” a confirmat, că din cauza volumului mare de lucru semna și ștampila blanchete, documente, pe care le întocmea, inclusiv ulterior, Izbaș Alexandr, iar în final s-a stabilit că și le-a folosit în scop personal, cu intenție infracțională.

Inculpatul Izbaș Alexandr l-a dus în eroare pe Rusu V., deoarece i-a prezentat și l-a pus să semneze un contract fictiv, iar mai apoi i-a trimis și o pretenție fictivă, care sau dovedit a nu fi activitatea legală a AEÎ „Supercredit”, fiind folosite doar actele, ștampila, semnătura și numele asociației pentru atingerea scopului infracțional.

La adresarea organelor de drept, Rusu V. a indicat clar că a fost înșelat, iar înscrisurile făcute după împăcarea cu Izbaș Alexandr sunt exagerări, care indică doar la dorința părților de a se împăca și soluționa cauza penală pe cale amiabilă.

În cazul dat, instanța de apel a notat că, nu sunt raporturi civile cum afirmă inculpatul. Aici s-a mers mai departe de raporturile civile cu drepturi și obligațiuni civile, deoarece au fost întocmite contractul de împrumut și pretenția care-s fictive, s-a solicitat în baza lor darea banilor pentru pretinsele restanțe și penalități, care de fapt nu existau, fiind prezentă intenția de a comite infracțiunea de escrocherie, dar care nu s-a realizat din motive independente de voința făptuitorului.

Prin aceste documente fictive, Izbaș Alexandr avea intenția de a-l deposeda pe Rusu V. de bani, chiar dacă ele nu prevedeau expres dreptul asupra a careva bunuri.

Victimă, Rusu V. a devenit ca urmarea restituirii lui Izbaș Alexandr a unei sume mai mari decât împrumutul cu 500 lei și la pretinderea sumei de 22800 lei care nu s-a realizat.

Inculpatul a interpretat eronat explicațiile din Hotărârea Plenului CSJ nr.23 din 28.06.2004.

Rusu V. deja a transmis benevol sub influența ducerii în eroare suma de 500 lei, care a fost mai mare ca împrumutul, fiind înșelat de Izbaș Alexandr prin contractul fictiv. Adăugând pretenția fictivă, ca o dovadă a atingerii scopului infracțional, Izbaș Alexandr intenționa să mai primească tot prin ducere în eroare a sumei de 22800 lei, dar Rusu V. de data aceasta a verificat pretenția la asociație și a refuzat să-i transmită careva sume de bani, fapt prin care a oprit intenția infracțională.

5. *Decizia instanței de apel*, a fost atacată cu recurs ordinar de către inculpatul Izbaș Alexandr, care invocând temeii pentru recurs art. 427 Cod de procedură penală, a solicitat admiterea recursului.

5.1 *În motivarea recursului inculpatul Izbaș Alexandr a indicat:*

- fapta incriminată nu este săvârșită prin nici o acțiune sau inacțiune ce ar proveni de la Izbaș Alexandr. Forță probantă a declarațiilor martorilor necesita a fi pusă cel puțin la îndoială în favoarea dubiului rezonabil al recurentului ori fiecare și-a apărut poziția și autoritatea sa în raport cu persoana sa;

- Asociația de Economii și împrumut „Supercredit” a acordat un împrumut unei persoane din alt raion, cu toate că legalitatea acestui contract AEI „Supercredit” și nici partea vătămată nu l-a contestat, iar partea vătămată a declarat că a rambursat exact cât a primit fără a plăti dobândă și penalități cu toate că a declarat că a avut întârzieri la plată mai mult de un an, în cele din urmă fiind semnată o recipisă că nu au pretenții unul față de celălalt. În asemenea situații aflând de această circumstanță a semnat cu partea vătămată la rândul său și el o recipisă că nu au pretenții de orice gen unul față de altul, reieșind din faptul că părții vătămate i-a propus să contacteze AEI „Supercredit” pentru a primi un credit;

- elementele infracțiunii nu au fost întrunite în fapta incriminată or însuși partea vătămată a indicat în ședința de judecată că nu a fost indus în eroare, nu a fost abuzat de încredere sau înșelat de către recurent, în asemenea circumstanțe în acest caz nimic altceva decât elementele infracțiunii nu sunt întrunite;

- nici partea vătămată și nici acuzatorul de stat nu a adus un suport juridic probant pentru a dovedi că recurentul a acordat sume de bani cu toate că în contractul de împrumut sunt indicați fidejutori cu semnătura acestora și că recurentul ar fi primit sumele de bani de la partea vătămată;

- nici nu a fost pusă întrebarea cine a expediat pretenția, de cine este semnată și ștampilată și cum s-a dovedit că recurentul a solicitat sumele de bani indicate în pretenție de la partea vătămată;

- în motivarea sentinței se indică că inculpatul a acționat contrar obligațiilor sale de serviciu, fără a specifica care sunt aceste obligații, și care e situația de serviciu dacă nu a fost angajat în cadrul AEI „Supercredit”.

- consideră că odată ce acuzatorul de stat nu a adus probe în afară de declarațiile martorilor care se apără în primul rând personal de răspunderea civilă și contravențională, fapta incriminată nu este săvârșită de mine, elementele infracțiunii nu sunt întrunite, fapt pentru care solicit achitare, ori în

caz contrar solicitam amnistia din momentul inițierii procedurilor de urmărire penală, ori o invocam în cadrul ședinței de judecată, fără a parcurge etapele unui proces penal anevoios și consecințele nefaste ale acestuia.

6. La recursul ordinar declarat de inculpatul Izbaș Alexandr, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, prin care a manifestat dezacordul cu recursul declarat, motivând prin faptul că recursul nu îndeplinește cerințele de conținut prevăzute de art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală.

7. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 27 octombrie 2020, a fost admis recursul ordinar declarat de către inculpatul Izbaș Alexandr, casată total decizia instanței de apel, și dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

7.1. În motivarea soluției, instanța de recurs a menționat că, analizând partea descriptivă a deciziei instanței de apel (f.d. 241-246, vol. I) a atestat că aceasta nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat de inculpat (f.d. 196-198, vol. I) descrise și în *pct. 3.1* a prezentei decizii, și nu a examinat astfel chestiunile esențiale supuse atenției sale, cum ar fi: *în motivarea sentinței se indică că inculpatul a acționat contrar obligațiilor sale de serviciu, fără a specifica care sunt aceste obligații, și care e situația de serviciu dacă nu a fost angajat în cadrul AEÎ "Supercredit"; lipsește suportul probator ce ar confirma circumstanța indicată în sentința precum că apelantul a întocmit și a remis în adresa lui Rusu Victor o pretenție, pe care este aplicată semnătura și ștampila AEÎ "Supercredit", fapt confirmat de administratorul AEÎ "Supercredit".*

Totodată, instanța de recurs a atras atenția asupra faptului că, inculpatul Izbaș Alexandr a fost pus sub învinuire și ulterior condamnat de prima instanță de comiterea infracțiunii prevăzută de art. 27, 190 alin. (2) lit. c), d), Cod penal, și anume, *tentativa de escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile, în următoarele circumstanțe: Izbaș Alexandr activând în calitate de jurist la AEÎ „Supercredit” cu sediul amplasat în orașul Rîșcani, str. Independenței, 37/3, din interes material, urmărind scopul de a însuși ilegal bani, a întocmit un plan criminal, care urma să creeze aparența respectării de către el a prevederilor legale, după care în anul 2014, acționând intenționat, contrar obligațiilor sale de serviciu, având acces liber la blanchetele cu semnătura administratorului, Eugenia Pleșca și ștampila AEÎ „Supercredit”, a confecționat contractul de împrumut*

nr.20/TS/2014 din 22 ianuarie 2014 fals, în baza căruia i-a împrumutat cet. Victor Rusu suma de 19000 lei.

Necătând la faptul că, cet. Victor Rusu până la finele anului 2014 i-a restituit suma de bani împrumutată, Izbaș Alexandr i-a întocmit și i-a remis în adresa ultimului o pretenție, privind restituirea unei pretinse datorii acumulate, în sumă de 22800 lei, astfel urmând să-i cauzeze un prejudiciul material considerabil, însă din cauze independente de voința sa nu și-a dus intențiile până la sfârșit, din motiv că, a fost sesizat organul de drept.

Ulterior, instanța de apel prin decizia din 27 noiembrie 2019, a considerat ca fiind condamnat Izbaș Alexandr de comiterea infracțiunii prevăzută de art. 27, 190 alin. (2) lit. d) Cod penal, și anume, *tentativa de escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane, cu încheierea actului juridic anulabil determinată de comportamentul viclean care a produs daune considerabile, comisă cu folosirea situației de serviciu.*

Analizând materialele cauzei, instanța de recurs a conchis că, inculpatul Izbaș Alexandr în calitate de avocat stagiar a acordat servicii de asistență juridică AEI „Supercredit”.

Conform răspunsului Directorului executiv AEI „Supercredit”, Pleșca Eugenia, s-a atestat că inculpatul Izbaș Alexandr nu a fost angajat și nu a deținut nici o funcție la AEI „Supercredit”.

Prin urmare, nu este clar cum a stabilit prima instanță că inculpatul Izbaș Alexandr - activând în calitate de jurist la AEI „Supercredit” cu sediul amplasat în orașul Rîșcani, str. Independenței, 37/3, contrar obligațiilor sale de serviciu, având acces liber la blanchetele cu semnătura administratorului, Eugenia Pleșca și ștampila AEI „Supercredit”, a confecționat contractul de împrumut nr.xxxx din 22 ianuarie 2014 fals, în baza căruia i-a împrumutat cet. Victor Rusu suma de 19000 lei. Necătând la faptul că, cet. Victor Rusu până la finele anului 2014 i-a restituit suma de bani împrumutată, Izbaș Alexandr i-a întocmit și i-a remis în adresa ultimului o pretenție, privind restituirea unei pretinse datorii acumulate, în sumă de 22800 lei.

Astfel, instanța de recurs a conchis că, instanța de apel în decizia adoptată, nu a luat în considerare aceste motive esențiale, și a omis să se expună asupra lor, contrar prevederilor art. 414 Cod de procedură penală.

În consecință, instanța de recurs a atestat că, instanța de apel a adoptat o decizie de menținere a sentinței de condamnare a inculpatului Izbaș Alexandr în baza art. 27, 190 alin. (2) lit. d) Cod penal, printr-o motivare superficială, fără a clarifica aspectele esențiale descrise supra, și a lăsat fără o argumentare cuvenită motivele invocate în apelul declarat, prin ce a fost afectată soluția adoptată și aceasta nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și astfel recursul declarat de inculpatul Izbaș Alexandr urmează a fi admis, iar decizia

instanței de apel casată total, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

8. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 februarie 2021, a fost admis apelul inculpatului Izbaș Alexandr, sentința casată integral și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează:

Izbaș Alexandr învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 27, 190 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, se achită pe motiv că nu s-a constatat existența faptului infracțiunii.

8.1. În motivarea soluției, instanța de apel a menționat că, verificând argumentele apelului în raport cu materialele cauzei și prevederile legii, ținând cont de opiniile participanților la proces, a ajuns la concluzia că, apelul declarat de inculpatul Izbaș Alexandr urmează a fi admis, cu casarea sentinței adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

Instanța de apel a reținut că, instanța de fond a judecat unilateral și superficial cauza, în lipsa unei cercetări obiective a probelor, cu aprecierea eronată a împrejurărilor de fapt, iar ca rezultat constatarea greșită a aspectelor de drept, ce au dus la emiterea pe caz a unei soluții neîntemeiate și eronate în privința lui Izbaș Alexandr.

Instanța de apel, luând în atenție argumentele apelului în raport cu materialele cauzei și prevederile legii, a analizat întreg probatoriu prezentat, atât de apelant în confirmarea apelului înaintat, cât și de acuzare care în viziunea lor combat argumentele apelului: procesul-verbal privind depistarea infracțiunii din 12.04.2017; plângerea cet. Rusu Victor din 24.01.2017; contractul de împrumut nr.xxxx din 22.01.2014, încheiat între AEÎ "Supercredit" (creditor) și Rusu Victor (debitor); pretenția privind restituirea datoriilor acumulate, în partea solicitării se indică: "să fie asigurată achitarea din contul lui Rusu Victor, Rusu Valerian, Rusu Oleg în beneficiul AEI "Supercredit" a datoriei rezultate din nerambursarea și neachitarea împrumutului și a plăților aferente acumulate în baza. contractului de împrumut nr.xxxx din 22.01.2014 în mărime de 22800 lei, în termen de 10 zile de la data recepționării prezentei pretenții". Pretenția este semnată de către administratorul AEÎ "Supercredit" Eugenia Pleșca, cu aplicarea ștampilei asociației; recipisa din 23.01.2017 semnată de administratorul AEÎ „Supercredit”, Eugenia Pleșca, prin care declară că Victor Rusu, locuitorul satului Tîmova raionul Edineț, nu a avut și nici nu are împrumuturi acordate de la asociație, ea personal nu a semnat și nu a eliberat lui nici o hârtie; recipisa semnată de Rusu Victor din 23.01.2017, precum că nu are pretenții față de AEÎ "Supercredit"; răspunsul directorului executiv AEÎ "Supercredit", Eugenia Pleșca; cererea lui Rusu Victor din 10.05.2017 privind

refuzul de a fi recunoscut în calitate de parte vătămată, pe motiv că nu are pretenții față de Izbaș Alexandr; procesul-verbal de percheziție din 09.08.2017 efectuată la sediul AEÎ "Supercredit", amplasat în or. Rîșcani, str. Independenței, 37/3; contractul de împrumut nr. xxxx din 22.01.2014 încheiat între AEÎ "Supercredit" și Bejenari Valeri; declarațiile inculpatului Izbaș Alexandr din 24.10.2017; declarațiile martorului Pleșca Eugenia 21.02.2018; declarațiile martorului Rusu Victor; declarațiile inculpatului Izbaș Alexandr din 24.04.2018.

Analizînd în ansamblu, sub toate aspectele probele prezentate spre administrare, inclusiv procesele-verbale ale acțiunilor de urmărire penală, instanța de apel a admis integral argumentele apelantului și a considerat că Izbaș Alexandr, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 27, 190 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, în temeiul art. 390 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală urmează să fie achitat - pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, concluzie bazată pe următoarele circumstanțe ale cauzei și prevederile legii.

Conform probelor acumulate la urmărirea penală și cercetate în ședința instanței de fond și apel, Izbaș Alexandr se învinuiește de faptul că, activînd în calitate de jurist la AEI „Supercredit” cu sediul amplasat în orașul Rîșcani, str. Independenței, 37/3, din interes material, urmărind scopul de a însuși ilegal bani, a întocmit un plan criminal, care urma să creeze aparența respectării de către el a prevederilor legale, după care în anul 2014, acționînd intenționat, contrar obligațiilor sale de serviciu, avînd acces liber la blanchetele cu semnătura administratorului, Eugenia Pleșca și ștampila AEI „Supercredit”, a confecționat contractul de împrumut nr. xxxx din 22 ianuarie 2014 fals, în baza căruia i-a împrumutat cet. Victor Rusu sumă de 19000 lei.

Necățînd la faptul că, cet. Victor Rusu pînă la finele anului 2014 i-a restituit suma de bani împrumutată, Alexandr Izbaș i-a întocmit și i-a remis în adresa ultimului o pretenție, privind restituirea unei pretinse datorii acumulate, în sumă de 22800 lei, astfel urmînd să-i cauzeze un prejudiciu material considerabil, însă din cauze independente de voința sa nu și-a dus intențiile pînă la sfârșit, din motiv că a fost sesizat organul de drept.

Atît organul de urmărire penală, cît și instanța de fond, în drept, au calificat acțiunile lui Izbaș Alexandr în baza art. 27, 190 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, după indicii calificativi: *tentativă de escrocherie, adică tentativă de dobîndire ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile, cu folosirea situației de serviciu.*

Analizînd materialele cauzei în raport cu declarațiile inculpatului Izbaș Alexandr, declarațiile martorilor facute în cadrul ședințelor de judecată, instanța de apel a constatat că în cauza dată lipsește fapta infracțională, ceea ce duce implicit la inadmisibilitatea tragerii la răspundere penală.

Conform dispoziției art.27 Cod penal, se consideră tentativă de infracțiune acțiunea sau inacțiunea intenționată îndreptată nemijlocit spre săvârșirea unei infracțiuni dacă, din cauze independente de voința făptuitorului, aceasta nu și-a produs efectul.

În conformitate cu pct.23 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție "cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor", nr.23 din 28.06.2004, escrocheria se consideră consumată din momentul în care făptuitorul, intrând în posesia ilegală asupra bunurilor altei persoane, obține posibilitatea reală de a se folosi și a dispune de acestea la dorința sa.

Prin urmare, "lipsa" semnului material (faptei prejudiciabile) al laturii obiective a infracțiunii înseamnă inexistența faptei incriminate, în sensul explicat mai sus.

În motivarea poziției date, instanța de apel a stabilit că, deși instanța de fond a constatat ca fiind dovedite împrejurările de fapt al învinuirii aduse lui Izbaș Alexandr în baza art.27, 190 alin.(2) lit.c), d) Cod penal, în sensul în care sunt descrise în rechizitoriu, probele cercetate în ședințele judiciare a primei instanțe, cercetate suplimentar în ședința instanței de apel, nu dovedesc aceste circumstanțe. Astfel, din învinuirea faptică imputată, rămâne nedovedit faptul că Izbaș Alexandr a activat în calitate de jurist la AEÎ „Supercredit” cu sediul amplasat în orașul Rîșcani, str. Independenței 37/3.

Această concluzie își găsește suport în baza răspunsului directorului executiv AEÎ „Supercredit”, Eugenia Pleșca (f.d.40, Vol.I) potrivit căruia: din anul 2013 d-l Izbaș Alexandr apără interesele asociației în instanțele de judecată în baza contractelor de asistență juridică încheiate în parte pentru fiecare dosar, la prezentarea mandatului de avocat stagiar și nicidecum nu deține nici o funcție oarecare oficială în asociație; 4) caracteristica d-lui Izbaș Alexandr nu poate fi eliberată, deoarece nu este angajat al asociației.

Relevante acestei constatări sunt și declarațiile inculpatului Izbaș Alexandr din 24.04.2018 (f.d. 178-180, Vol.I), care a declarat că, la AEÎ „Supercredit” a prestat servicii juridice în calitate de avocat stagiar. El pregătea cererea de chemare în judecată și participa ca reprezentant al AEÎ „Supercredit”. Careva relații de serviciu nu a avut cu AEÎ „Supercredit” activa doar în baza contractului de acordare a asistenței juridice încheiat între el și administratorul AEÎ „Supercredit”, fiind remunerat pentru fiecare litigiu separat.

Prin aceleași probe menționate este dovedită antiteza faptului că Izbaș Alexandr a acționat contrar obligațiilor sale de serviciu, or, nu este probată existența unor obligații de serviciu dintre Izbaș Alexandr și AEÎ „Supercredit”.

Deși organul de urmărire penală a reținut că Izbaș Alexandr a întocmit și

a remis în adresa lui Rusu Victor o pretenție, privind restituirea unei pretinse datorii acumulate, în sumă de 22800 lei, iar instanța de judecată a constatat ca fiind dovedit faptul dat, instanța de apel nu a atestat existența unei baze probante pretinse ce ar confirma temeinicia acuzațiilor aduse. Pretenția privind restituirea datoriilor acumulate (f.d.27, Vol.I) este semnată de către administratorul AEÎ „Supercredit” Eugenia Pleșca, cu aplicarea ștampilei AEÎ „Supercredit”. Respectiv, conținutul pretenției nu denotă că a fost expediată în adresa lui Rusu Victor de către Izbaș Alexandr.

Cercetînd declarațiile martorului Eugenia Pleșca din 21.02.2018 (f.d.163-165, Vol.I), instanța de apel a atestat existența unor controverse între conținutul acestora și circumstanțele descrise în răspunsul directorului executiv AEÎ „Supercredit”, Eugenia Pleșca (f.d.40, Vol.I). Or, conform răspunsului, Eugenia Pleșca a indicat că din anul 2013 d-l Izbaș Alexandr apără interesele asociației în instanțele de judecată în baza contractelor de asistență juridică încheiate în parte pentru fiecare dosar, la prezentarea mandatului de avocat stagiar și nicidecum nu deține nici o funcție oarecare oficială în asociație.

Respectiv, s-a atestat că atribuțiile lui Izbaș Alexandr erau în limita apărării intereselor asociației în instanțele de judecată în baza contractelor de asistență juridică încheiate pentru fiecare dosar. Adică, Izbaș Alexandr exercita careva acțiuni în interesul AEI „Supercredit” doar în procesele judiciare, fără a avea obligația de perfectare a contractelor de împrumut după cum susține Pleșca Eugenia în declarațiile depuse în fața instanței de fond. Mai mult ca atât, chiar și în accepțiunea declarațiilor depuse de către martorul Pleșca Eugenia rămîn neelucidate circumstanțele în care putea fi obținută semnătura administratorului AEI „Supercredit”, Pleșca Eugenia anume pe pretenția adresată către Victor Rusu privind achitarea datoriei în sumă de 22800 lei (f.d.27, Vo.I), fără cea dintîi să cunoască.

Instanța de apel a reținut că, din conținutul declarațiilor depuse de martorii Eugenia Pleșca și Rusu Victor, precum și a celorlalte probe materiale la care a ăreferire acuzatorul de stat, rămîne neclarificată situația privitor la persoana care a întocmit pretenția AEÎ „Supercredit” privind restituirea datoriilor acumulate. Acuzarea consideră că acest act a fost întocmit de către inculpatul Izbaș Alexandr, care a urmărit scopul cauzării lui Rusu Victor a unui prejudiciu material considerabil în mărime de 22800 lei. Însă, simpla învinuire adusă în baza unor acte acuzatorii întocmite de către organul de urmărire penală nu poate fi apreciată ca o învinuire dovedită prin probe pertinente, concludente și utile, corespunzător prevederilor art. 101 Cod de procedură penală.

Atfel, rămîne nedovedită tentativa de escrocherie incriminată lui Izbaș

Alexandr în baza art.27, 190 alin.(2) lit.c), d) Cod penal, or, nu s-a demonstrat acțiunea de înșelăciune și abuz de încredere a lui Izbas Alexandr întru dobândirea ilegală a sumei de 22800 lei de la Rusu Victor.

9. Procurorul în Procuratura de circumscriptie Bălți Lisnic Elena, în temeiul pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, contestă cu recurs ordinar decizia, solicitând casarea acesteia, cu remiterea cauzei la o nouă rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată, din motiv că eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În motivarea recursului ordinar invocă următoarele aspecte:

- instanța de apel nu a respectat prevederile art.414 Cod de procedură penală și nu a apreciat totalitatea probelor prezentate de acuzare întru confirmarea vinovăției inculpatului Izbaș Alexandr în baza art.27, 190 alin.(1) CP, nu a supus unei analize obiective cumulul de probe, adus în susținerea învinuirii, le-a dat o apreciere greșită și selectivă - cu derogare de la prevederile art.101 Cod de procedură penală;

- instanța de apel în decizie a indicat doar câteva din probele administrate de acuzare fără a le supune coroborării cu celelalte probe, care au rămas fără verificare.

Instanța de apel, contrar prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, nu și-a motivat eficient soluția privind respingerea probelor administrate de către acuzarea de stat și anume: plângerea lui Rusu Victor din 17.02.2017, care solicită de a verifica legalitatea acțiunilor întreprinse de către Izbaș Alexandr care prin pretenția înaintată a încercat să însușească 22 800 lei; copia contractului de împrumut nr.xxxx din 22.01.2014, încheiat între AFÎ „SUPERCREDIT” și Victor Rusu; pretenția înaintată către Rusu Victor privind nerambursarea și neachitarea împrumutului și a plăților aferente acumulate în baza contractului de împrumut nr.xxxx din 22.01.2014 în mărime de 22800 lei; recipisa directorului E. Pleșca prin care se confirmă faptul că, Rusu Victor nu a deținut și nici nu deține contracte de împrumut cu AEÎ „SUPERCREDIT”; explicația dată de Izbas Alexandr la 27.02,2017 în cadrul căreia la întrebarea de ce a întocmit contractul de împrumut încheiat cu cet. Rusu Victor din numele AEÎ „SUPERCREDIT”, inclusiv, și pretenția cu privire la existența datoriilor.... a răspuns, citez: „pentru ca Rusu Victor să i-a în serios pretenția privind rambursarea împrumutului primit de la mine dar nu de la AEÎ ”SUPERCREDIT”; statutul AEÎ „SUPERCREDIT” unde la pct.4 se indică, *asociația nu este în drept să acorde servicii persoanelor care nu sunt membri ai asociației*; cererea lui Izbaș Alexandr din 15.03.2017 prin care acesta a solicitat OUP de a înceta urmărirea penală pe motiv că Rusu Victor s-a împăcat iar acesta careva pretenții față de el nu are; copia buletinului lui Rusu V. prin care a solicitat de a înceta urmărirea penală pe motiv că pretenții față de Izbaș

Alexandr cu referire la falsificarea contractului de împrumut prin care a însușit suma de 19710 lei nu are; contractul de împrumut în original nr.xxxx încheiat la 22.01.2014 între AEÎ „SUPERCREDIT” și Bejenari Valeri; procesul-verbal de percheziție din data de 09.08.2017; copia registrului de evidență a contractelor de împrumut deținut de AEÎ „SUPERCREDIT” pe anul 2014 unde sub numărul 10 este indicat contractul de împrumut încheiat cu Bejenari Valeri - care în cumul și în coroborare cu declarațiile martorilor Rusu Victor și Pleșca Eugenia depuse în cadrul urmăririi penale și în instanța de judecată atestă cadrul probator al părții acuzării;

- la fel, instanța de apel nu a dat nici o apreciere informației prezentate de către inculpat în ședința instanței de apel care confirmă faptul că, în luna ianuarie 2014 acesta nu deținea nici calitatea de avocat stagiar.

Or, aici ținem să menționăm, că Izbaș Alexandr nu este la o primă abatere de lege, iar în prezent în Curtea de Apel Bălți se examinează cauza de învinuire a acestuia în baza art.27, 190 alin.(1), art.310 și art.361 alin.(1) Cod penal.

Reieșind din cele expuse supra, partea acuzării a ajuns la concluzia că, instanța de apel eronat a interpretat probele administrate, inclusiv prin denaturarea conținutului acestora, fără a se expune asupra lor în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală.

Probele aduse în confirmarea învinuirii cu certitudine dovedesc vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.27, 190 alin.(1) Cod penal.

10. La recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți Lisnic Elena, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1^a) Cod procedură penală, avocatul Vlas Elena în numele inculpatului a depus referință care a pledat pentru inadmisibilitatea recursului declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

11. Judecând recursul ordinar declarat, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acesta urmează a fi admis, pentru considerentele de drept și de fapt expuse în contextul ce urmează.

Potrivit prevederilor art. 434 Cod de procedură penală, judecând recursul împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialelor din dosar și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs de titularul acestuia.

Soluția de admitere a recursului declarat, în drept, se întemeiază pe dispoziția art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit căreia judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de

către instanță, la această etapă a procedurilor.

Din conținutul recursului deferit judecății se constată că procurorul își întemeiază recursul pe temeiurile de casare prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, criticând decizia instanței de apel prin aceea că *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta expus neclar sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.*

Colegiul penal lărgit subliniază că, recurentul critică soluția adoptată de către instanța de apel, deoarece contravine circumstanțelor cauzei și probelor administrate în prezenta speță și nu corespunde cerințelor prevăzute de art. 414 Cod de procedură penală.

Așadar, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, ce au dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, în același timp, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Din dispozițiile art. 414 Cod de procedură penală, rezultă că instanța de apel, judecând apelul, este obligată să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau să cerceteze suplimentar probele administrate de prima instanță. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit menționează că, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor ce a fost declarat.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: *dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu; dacă fapta a fost comisă de către inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă; dacă există circumstanțe atenuante și agravante; dacă probele au fost corect apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală.*

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: *dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual, penal ori civil au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină*

răspuns la toate motivele invocate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate supra, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Relevant este de specificat în acest context că, hotărârea instanței de apel, potrivit art. 417 Cod de procedură penală, trebuie să cuprindă, printre altele, și temeiurile de fapt și de drept care au dus, după caz, la respingerea sau admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Deci, fiind investită cu o situație de fapt, instanța de apel ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, urmează să expună în hotărârea adoptată situația de fapt reținută pe baza probatoriului administrat și să formuleze concluzii temeinice, cu suport probator, privitor la vinovăția inculpatului și încadrarea juridică a faptei săvârșite de către acesta sau nevinovăția acestuia și temeiul achitării, prevăzut de normele procesual penale.

Însă, contrar celor stipulate de legea procesual-penală, în cauza deferită judecării instanța de apel nu a exercitat în deplină măsură aceste atribuții legale reglementate exhaustiv de legislator.

Astfel, verificând asupra principiului respectării normelor de drept menționate mai sus, Colegiul penal lărgit constată că potrivit deciziei recurate instanța de apel a pronunțat o sentință de achitare în privința lui Izbaș Alexandr de sub învinuirea de săvârșire a infracțiunii prevăzute de art. 27, 190 alin. (2) lit. c), d) Cod penal pe motiv, că nu s-a constatat existența faptului infracțiunii.

Analizând sentința pronunțată de către instanța de apel, Colegiul penal lărgit constată că, deși instanța de judecată a invocat temeiul de achitare precum că nu s-a constatat existența faptului infracțiunii prevăzute de art. 27, 190 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, în partea descriptivă a sentinței a indicat un șir de concluzii contradictorii.

Așadar, instanța de recurs consideră esențial de elucidat următorul aspect, prin prisma conținutului sentinței.

Potrivit sentinței de achitare, instanța a indicat următoarele concluzii cum ar fi *„Analizând materialele cauzei în raport cu declarațiile inculpatului Izbaș Alexandr, declarațiile martorilor făcute în cadrul ședințelor de judecată, instanța constată că în cauză lipsește fapta infracțională, ceea ce duce implicit la inadmisibilitatea tragerii la răspundere penală. (...) inculpatul Izbaș Alexandr urmează a fi achitat în temeiul art. 390 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală urmează să fie achitat – pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii”* (pct. 17 din decizie).

Ulterior, la pct. 19 din decizie indică o altă concluzie *„Astfel, rămîne nedovedită tentativa de escrocherie incriminată lui Izbaș Alexandr în baza art. 27, 190*

alin. (2) lit. c), d) Cod penal, or, nu s-a demonstrat acțiunea de înșelăciune și abuz de încredere a lui Izbaș Alexandr întru dobândirea ilegală a sumei de 22 800 lei de la Rusu Victor" (pct. 19 din decizie).

În acest sens, Colegiului penal lărgit atrage atenția asupra faptului că deși instanța de apel a conchis că inculpatul urmează a fi achitat din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, în urma sintezei concluziilor evocate de către instanță în partea descriptivă a deciziei, se observă o inadvertență în stabilirea temeiului ce stă la baza achitării lui Izbaș Alexandr, fiind constatate concluzii cu temeiuri de achitare diferite precum că „nu s-a constatat existența faptei infracțiunii” și „fapta inculpatei nu întrunește elementele infracțiunii”, temeiuri prevăzute de art. 390 alin. (1) pct. 1) și 3) Cod de procedură penală.

De asemenea, Colegiul reține că, deși instanța de apel constată că în cauză lipsește fapta infracțională, la pct. 19 din decizie indică că „(...) Pretenția privind restituirea datoriilor acumulate este semnată de către administratorul AEÎ „Supercredit” Eugenia Pleșca, cu aplicarea ștampilei AEÎ „Supercredit”. Respectiv, conținutul pretenției nu denotă că a fost expediată în adresa lui Rusu Victor de către Izbaș Alexandr”, ceea ce denotă contrariul – că fapta infracțională există.

Astfel, Colegiul penal lărgit remarcă că concluziile instanței de apel care sunt contradictorii și arbitrare contravin prevederilor art. 100 alin. (4) și art. 101 alin. (1)-(4) Cod de procedură penală, or, verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba cu realitatea obiectivă. Verificarea constă în analiza probelor strânse, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor. Verificarea probelor poate avea loc doar prin aplicarea procedurilor probatorii prevăzute de Codul de procedură penală și se efectuează la toate fazele procesului penal. Sunt supuse verificării atât datele de fapt, cât și mijloacele de probă din care au fost obținute.

Probele se verifică atât prin efectuarea acțiunilor procesuale prevăzute de prezentul cod, cât și printr-o analiză logică a conținutului probei, a coroborării lor.

Aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depusă de către organele de urmărire, instanțele judecătorești, cât și de părțile din proces, se concretizează pe soluția ce va fi dată în urma acestei activități. Aprecierea probelor după intima convingere trebuie să se bazeze pe prevederile legale. Intima convingerea se întemeiază pe examinarea tuturor probelor în ansamblu, sub toate aspectele complet și obiectiv.

În opinia instanței de recurs, instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, fiind prezentă discrepanța între cele reținute de

instanță și conținutul real al probelor, ignorarea unor aspecte evidente, ce au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii premature, nemotivate și contradictorie.

În acest context, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că, o astfel de motivare este contrară prevederilor art. 6 al Convenției europene a drepturilor omului „*Dreptul la un proces echitabil*”.

Subsecvent, Colegiul penal lărgit face referire la jurisprudența CtEDO prin care Curtea de la Strasbourg a indicat că „*Judecătorii trebuie să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază deciziile, căci numai astfel, de exemplu, un acuzat poate exercita căile de atac prevăzute de legislația națională*” (cauza *Hadjianastassiou vs Grecia* din 16 decembrie 1992).

De asemenea, Curtea de la Strasbourg în cauza *Fomin vs Moldova* din 11 octombrie 2011, nr. 36755/06 subliniază că „... rolul unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Mai mult, o decizie motivată oferă părții posibilitatea de a o contesta, precum și posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanță de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării justiției. Dreptul de a fi auzit, prin urmare, include nu doar posibilitatea de a prezenta argumente instanței, dar de asemenea obligația corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse.”

În aceste împrejurări, Colegiul penal lărgit consideră că, erorile comise nu pot fi reparate de către instanța de recurs în prezenta procedură, deoarece instanța de recurs nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza pe fond, substituind instanța care a judecat apelul cu încălcarea prevederilor procesual penale.

Astfel, Colegiul penal lărgit, constatând temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, consideră că decizia instanței de apel urmează a fi casată, cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea cauzei instanța de apel are obligația cu strictețe să respecte prevederile art. 414 Cod de procedură penală, să înlăture erorile enumerate mai sus, să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor prezentate, minuțios să studieze și corect să aprecieze juridic materialele cauzei în tot ansamblul lor, să țină cont de jurisprudența națională, de cele expuse în prezenta decizie legate de justa apreciere, sub toate aspectele, complet și obiectiv a tuturor împrejurărilor cauzei, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel și recurs și în dependență de datele obținute, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

12. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură

penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E:

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți Lisnic Elena, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 23 februarie 2021, în cauza penală în privința lui **Izbaș Alexandr Xxxxx** și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia integrală pronunțată la **01 decembrie 2021**.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Guzun Ion

Cobzac Elena

Burduh Victor

Craiu Nicolae